Voortgang programma Zorg voor de Jeugd

Inhoudsopgave

- Inleiding
- Actielijn 1: Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
- Actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
- Actielijn 3: Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen
- Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden
- Actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
- Actielijn 6: Investeren in vakmanschap
- Voorgang Jeugdhulp dichtbij het kind

Stuurgroep Zorg voor de Jeugd:

- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ)
- Beroepsorganisaties vertegenwoordigd door NIP en AJN
- Landelijke Cliëntenorganisaties vertegenwoordigd door MIND, Ieder(in)
- Ministeries van VWS, JenV en OCW

November, 2018

Inleiding

Het ***Actieprogramma Zorg voor de Jeugd*** is op 16 april 2018 gelanceerd.

Doel:
Ons gezamenlijke hoofddoel is de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering merkbaar en meetbaar steeds beter maken voor kinderen, jongeren en gezinnen, zodat ze op tijd passende hulp ontvangen.

De Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ), de landelijke cliëntorganisaties, de beroepsorganisaties, de VNG en de ministers van VWS en voor Rechtsbescherming voeren het programma in *partnerschap* uit. De zes actielijnen van het programma geven voor de komende drie jaar de prioriteiten aan in de transformatie van het jeugdhulpstelsel:

1) *betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen;*
2) *meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien;*
3) *alle kinderen de kans bieden zich optimaal te ontwikkelen;*
4) *kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden;*
5) *jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt;*
6) *investeren in vakmanschap van jeugdprofessionals;*

Randvoorwaarde: jeugdhulp dichtbij het kind.

Sinds de lancering van het programma zijn mooie stappen gezet. Er is door diverse partijen aan vele acties gewerkt. Deze voortgangsrapportage laat zien welke inspanningen en resultaten er afgelopen half jaar geleverd zijn om de doelen uit het actieprogramma dichterbij te brengen. De inleiding beschrijft kort de resultaten van de opbouwfase van het programma: de veranderaanpak, de sturing van het programma en de monitoraanpak. Daarna volgt per actielijn de voortgang op hoofdlijnen.

Deze eerste voortgangsrapportage is tot stand gekomen in afstemming met de leden van de Stuurgroep Zorg voor de Jeugd: MIND, Ieder(in) namens de cliëntenorganisaties, NIP en AJN namens de beroepsgroepen, BGZJ, VNG, ministeries OCW, JenV en VWS, in samenwerking met de betrokken partners van de verschillende actielijnen. De volgende voortgangsrapportage in mei 2019 wordt in partnerschap met alle stuurgroeppartijen opgesteld en geeft meer inzicht in de voortgang op onze doelen en wat de kinderen, jongeren en ouders in de praktijk van het actieprogramma (kunnen) merken.

Parallel aan de verschillende inhoudelijke acties bouwen we aan een infrastructuur om in partnerschap samen te werken en de gewenste beweging in de jeugdregio's te ondersteunen en te versnellen. Daarmee kunnen we – zoals gepland - eind dit jaar de opbouwfase afronden en hebben we voor 1 januari de randvoorwaarden ingeregeld. Zo werken we aan monitoring die bijdraagt aan het verbeterproces. Ook wordt het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ) opgebouwd, dat vanaf 1 januari 2019 de regio's ondersteunt bij het uitwerken van de transformatieplannen. Deze zijn inmiddels dooralle jeugdhulpregio's ingediend om de doelen uit Zorg voor de Jeugd te realiseren. Ook hebben we de governance van het programma ingericht. Zo is een Stuurgroep Zorg voor de Jeugd ingesteld, die zichzelf ten doel heeft gesteld dat haar acties écht moeten leiden tot merkbaar betere jeugdhulp[1] voor kinderen, jongeren en gezinnen. De stuurgroep is ook de plek waar belemmeringen weggenomen kunnen worden en partijen elkaar bestuurlijk aanspreken.

A. Veranderaanpak: een lerend jeugdhulpstelsel

Het realiseren van de ambities van het actieprogramma vraagt samenwerking tussen verschillende partijen en op verschillende (bestuurs)niveaus: lokaal, regionaal en landelijk. Jeugdprofessionals, cliënten en gemeenten staan er samen voor om kinderen en gezinnen merkbaar beter te ondersteunen. Alle 42 jeugdregio's hebben een transformatieplan ingediend waarbij zij aangeven hoe ze de doelen uit het programma willen bereiken. Hierbij worden ze gesteund door het Rijk,

[1] Jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering

landelijke partners en het OZJ. Het OZJ zal op basis van de transformatieplannen een ondersteuningsagenda maken die aansluit bij de lokale opgaven van de jeugdregio's, hen daarop te spiegelen en aan te spreken waar nodig.

B. Sturing van het programma

Stuurgroep Zorg voor de Jeugd en Bestuurlijk Overleg

De aansturing van het programma Zorg voor de Jeugd is ondersteunend aan het proces in de jeugdregio's en daarmee passend in de verantwoordelijkheidsverdeling en het partnerschap.
Op landelijk niveau werken vertegenwoordigers van de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ), de cliëntorganisaties, de beroepsorganisaties, de VNG en de ministeries van VWS, OCW en voor Rechtsbescherming samen in de *Stuurgroep Zorg voor de Jeugd* en het *Bestuurlijk Overleg Zorg voor de Jeugd.* Op 4 oktober 2018 is de Stuurgroep Zorg voor de Jeugd officieel ingesteld. De Stuurgroep geeft sturing aan (en borgt) de uitvoering en realisatie van het programma. Tevens is het dé plek waar vraagstukken die de regionale schaal overstijgen op tafel komen. De stuurgroepleden coördineren de uitvoering van het programma, waarbij elk stuurgroeplid portefeuillehouder is voor één of meerdere actielijnen en opdrachtgever is voor één of meerdere (landelijke) acties. Het Bestuurlijk Overleg creëert de randvoorwaarden voor het programma en pakt door wanneer dat nodig is.

Aangrenzende stuur- en regiegroepen

Naast de Stuurgroep Zorg voor de Jeugd zijn er voor de uitvoering van actielijn 3, 4 en 5 aanvullende/separate stuur- of regiegroepen:

- Stuurgroep coalitie onderwijs, zorg & jeugdhulp (actielijn 3)
- Programmaraad Sociaal Domein (actielijn 4)
- Regiegroep Jeugdigen Beter Beschermen (actielijn 5)

In deze stuur-/regiegroepen hebben specifieke partijen uit het justitie- en/of het onderwijsdomein zitting.

Link met andere programma's

Voor kinderen en gezinnen is het niet belangrijk vanuit welke programma de noodzakelijke verbeteringen komen. Maar het is wel belangrijk dat dit achter de schermen goed verbonden wordt. Daarom leggen wij waar nodig in ieder geval de verbinding met de volgende programma's:

- Programma Geweld hoort nergens thuis
- Programma Kansrijke start
- Programma Scheiden zonder schade
- Programma (Ont)regel de zorg
- Programma Volwaardig leven
- Programma Onbeperkt meedoen
- Programma I-Sociaal Domein
- Programma Aanbesteden Sociaal Domein
- Programma Sociaal Domein
- Programma Werken in de zorg
- Jeugdpreventie netwerk
- Juiste zorg op de juiste plek
- Juiste loket

C. Monitoring Zorg voor de Jeugd

Inrichting monitoring

Om te stimuleren en te bewaken dat voortgang op de doelen uit het programma wordt gemaakt en regio's samenwerken en van elkaar leren, wordt de komende maanden monitoring van het programma ingericht. Dat doen we samen met het Nederlands Jeugdinstituut (NJi), samenwerkingspartners uit de stuurgroep en het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd in oprichting.

Monitoring heeft binnen het programma Zorg voor de Jeugd de volgende functie:

- Zichtbaar maken van lokale, regionale en landelijke voortgang op de doelen van het programma. Het accent ligt daarbij vooral op de vraag: zien we dat kinderen, jongeren en gezinnen beter geholpen worden (hierbij geldt 'praten met' in plaats van 'praten over')?

- Zichtbaar maken van het leerproces in jeugdregio's, waardoor uitwisseling van en reflectie op wat werkt en wat niet werkt makkelijker wordt;
- Uitvoeringskracht bevorderen door bestuurders in staat te stellen belemmerende wetmatigheden te doorbreken rond dilemma's in de uitvoering;
- Een 'dwingende blik van buiten' door inzet van ervaringsverhalen van cliënten, gemeenten en aanbieders.

Bij de vormgeving van de monitoring worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Om daadwerkelijk impact te genereren is het de kunst om bij de inrichting van de monitoring-functie deze niet vorm te geven als een uitgebreide afvinklijst van alle (sub)acties van het programma, maar te focussen op de 6 actielijnen om het een onderdeel te laten zijn van een collectief leerproces;
- Dit betekent dat verbeteren niet vrijblijvend is. Naast het (samen met jeugdregio's) zichtbaar maken van resultaten uit de transformatieplannen en de ontwikkeling van lerende jeugdregio's, zal het OZJ hulp aanbieden aan regio's en partners die achterblijven of langdurig worstelen met hardnekkige problematiek;
- De eerder genoemde 'dwingende blik van buiten' wordt door een door de stuurgroep aan te wijzen onafhankelijke partij opgehaald. Op basis van deze blik van buiten wordt in de stuurgroep besproken waar en hoe interventie op bestuurlijk niveau helpt om vooruitgang te boeken.
- Er wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande kwantitatieve informatie (bijvoorbeeld maar niet uitsluitend CBS beleidsinformatie) om extra administratieve lasten te vermijden. Deze kwantitatieve informatie wordt geduid met kwalitatieve informatie uit de leefwereld (o.a. ervaringsverhalen), verdiepende onderzoeken en procesinformatie over inspanningen en resultaten om tot een zo compleet mogelijk beeld te komen.
- Naast de groep jongeren als geheel zal er ook naar bepaalde doelgroepen worden gekeken (bv. jongeren die 18 zijn geworden of een PGB ontvangen).

Voortgangsrapportages in mei en november

Zoals de minister van VWS bij het debat over de evaluatie Jeugdwet (d.d. 21 juni 2018) heeft toegezegd, wordt de Tweede Kamer tweemaal per jaar geïnformeerd over de voortgang van dit programma. Eenmaal in november, vóór het Wetgevingsoverleg (12 november 2018) en eenmaal in mei. Aan de voortgangsrapportage in mei wordt een uitgebreide monitoring toegevoegd.

Voortgang actielijn 1: Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen

Waar zetten we op in?

We willen betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen en daarom zetten we in op:

a) Informatievoorziening over de jeugdhulp verbeteren door meer bekendheid te geven aan het juiste loket. Daarnaast gaan we de levensbrede cliëntondersteuning versterken.
b) Gemeenten en andere relevante partijen gaan zorgen voor betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen, waaronder het vergroten van de effectiviteit van lokale teams door o.a. meer specialistische hulp aan de voorkant en betere samenwerking met huisartsen, scholen, jeugdgezondheidszorg en jeugdbescherming (met bijzondere aandacht voor kinderen die een langdurige beperking hebben)
c) Inzetten van mentoren voor kinderen en jongeren
d) Een luisterend oor (kindertelefoon)

Wat is de voortgang van de acties?

a) Informatievoorziening over de jeugdhulp verbeteren door meer bekendheid te geven aan het juiste loket en versterken van levensbrede cliëntondersteuning.

Versterken levensbrede cliëntondersteuning

Het doel is het versterken van levensbrede cliëntondersteuning met de extra investering die hiervoor is opgenomen in het Regeerakkoord. Deze kabinetsperiode is daarvoor € 55 miljoen extra beschikbaar. Op 12 juli jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over de inzet van de extra middelen op hoofdlijnen. De aangekondigde acties worden nu uitgewerkt en uitgevoerd met de relevante partijen, zoals het onderzoek naar de behoefte/aanbod en aanpak koplopergemeenten. Op 15 oktober jl. heb ik uw Kamer apart geïnformeerd over de pilots met meer gespecialiseerde vormen van (cliënt)ondersteuning[2], waaronder pilots op het terrein van het sociaal domein. Voor jeugd zijn in de brief de volgende groepen genoemd:

1. Jongeren met een (licht) verstandelijke beperking, eventueel ook met enige psychische of gedragsproblemen, zonder sterk netwerk. Deze groep heeft in hun 'vormende jaren' behoefte aan ondersteuning bij het maken van keuzes op gebied van begeleiding, onderwijs, werk en wonen. Dit komt mede voort uit een rondetafelbijeenkomst, die ik heb belegd naar aanleiding van signalen van, met name, Iederin.
2. Jongeren in de (zware) jeugdzorg met weinig tot geen netwerk, die in het bijzonder in de overgang naar volwassenheid ondersteuning kunnen gebruiken om keuzes te maken en vele zaken geregeld te krijgen. Dit past in de aanpak van de 18-/18+ problematiek, zoals opgenomen in het Programma Zorg voor de Jeugd.

Ik wil deze keuze eerst nog terugleggen bij cliëntorganisaties en aanbieders van cliëntondersteuners om van hen te horen of dit inderdaad de groepen zijn waarvoor we de pilots in het sociaal domein moeten organiseren.

Het juiste loket

Het Juiste Loket is al vanaf 2015 het informatiepunt voor cliënten en cliëntvertegenwoordigers met vragen over zorg en/of ondersteuning van langdurige zorg en/of ondersteuning uit de Jeugdwet, Wmo, Zvw en/of Wlz. Inmiddels is de doelgroep uitgebreid van zorgvragers en hun naasten naar professionals (zoals cliëntondersteuners, gemeenten, zorgverleners- en aanbieders en zorgverzekeraars). In het eerste kwartaal van 2018 heeft het Juiste Loket 980 vraagstukken binnengekregen. Ongeveer 35% betreft vragen die over het gemeentelijk domein gaan. Een aanzienlijk deel gaat over vragen van combinaties van domeinen (18%). Uit signalen blijkt dat er veel behoefte is aan een informatiepunt waar mensen met vragen en signalen terecht kunnen. Daarom is de opdracht met het Juiste Loket voor 2018 en 2019 voortgezet en wordt extra ingezet op het vergroten van de bekendheid, signaleren en proactieve afstemming met betrokken partijen.

b) Gemeenten en andere relevante partijen gaan zorgen voor betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen, waaronder het vergroten van de

[2] TK 2018-2019, 31476, nr. 23

effectiviteit van lokale teams (met bijzondere aandacht voor kinderen die een langdurige beperking hebben).

VWS, de Associatie Wijkteams, VNG, kennisinstituten NJI en Movisie en het ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd gaan er samen met de gemeenten en relevante stakeholders voor zorgen dat het in elke regio helder is wat je van wijkteams c.q. wijkgericht werken wel en niet mag verwachten. We stimuleren dit onder andere met het opstellen van een door alle betrokken partijen gedragen visie op wijkgericht werken. We zetten een proces van leren en doorontwikkelen in gang, aansluitend bij wat er in de praktijk al gaande is. Dit gaat via een aantal stappen:

1) Door de Associatie Wijkteams, het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (OZJ) en het NJI is een concept-visie geformuleerd op het wijkgericht die past bij de transformatiegedachte[3] achter de decentralisatie van het jeugdstelsel. Deze concept- *visie* wordt de komende periode gedeeld, besproken en verder aangescherpt in gesprek met o.a. gemeenten, wijkteamorganisaties, cliënten(organisaties), zorgaanbieders, professionals en andere relevante stakeholders.
2) Op basis van deze concept-visie zijn *leidende principes voor wijkgericht werken opgesteld*[4]. Deze principes zijn van belang voor de verdere kwaliteitsverbetering van het wijkgericht werken en zullen vervolgens ook dienst doen bij het evalueren en beoordelen van de kwaliteit.
3) De lessen uit de dagelijkse praktijk worden meegenomen in de doorontwikkeling van bovengenoemde visie en leidende principes. Dit najaar starten we met de ronde brede dialoogsessies (nov 2018 – april 2019) gevolgd door een werkconferentie (april 2019).
4) Het is uiteindelijk de bedoeling dat er een door het veld gedragen kwaliteitsnorm voor wijkgericht werken komt, waarop de diverse actoren in de wijk, waaronder de lokale teams, aangesproken kunnen worden.
5) De dialoogsessies en daarnaast de reeds beschikbare kennis op het terrein van wijkgericht werken (zie hier beneden), bieden tevens input voor het opstellen van een landelijk ondersteuningsprogramma (begin 2019). Dit programma moet het collectief leren van wijkteams en daarnaast ook het wederkerig leren in dialoog met partners in de wijk, gaan faciliteren. Met als doel de kwaliteit van het wijkgericht werken verder te versterken.

Beschikbare kennis over wijkgericht werken

- Het Nederlands Jeugdinstituut (NJi) heeft verder met partners een *overzicht* opgesteld over *welke kennis op de verschillende deelgebieden van wijkgericht werken* al *beschikbaar* is. Er is o.a. een digitale toolbox[5] voor wijkteams die werken met jeugd en er zijn kennisbouwstenen voor sociale teams[6]. De reeds beschikbare kennis op het terrein van wijkgericht werken wordt verder geordend en toegankelijk gemaakt ter ondersteuning van het leren in de praktijk.
- Daarnaast is door het NJI een *concept-handreiking* opgesteld ter ondersteuning van gemeenten voor de praktijk van het werken in een wijk. Vanuit een viertal perspectieven zijn thema's benoemd, gekoppeld aan de reeds beschikbare kennis, richtlijnen en kaders[7]. De handreiking kan als vertrekpunt dienen voor gemeenten om in dialoog met alle spelers te bepalen of het wijkgericht werken voor jeugdhulp passend is ingericht.
- Eén van de perspectieven van deze handreiking heeft betrekking op het organiseren en inrichten van een wijkteam. Het programma integraal werken in de wijk (IWW) heeft *varianten van de inrichting van lokale teams* beschreven (met voor- en nadelen) en ook in de landelijke peilingen van Movisie[8] zijn varianten beschreven. Gemeenten kunnen deze documenten benutten om een afweging te maken bij de (her) inrichting van het wijkteam.

---

[3] Een aantal fundamentele vragen komen aan de orde als: waarom hebben we het over wijkgericht werken en niet over de toegang of niet alleen over de lokale teams? Wat betekent 'toegang' en wat betekent wijkgericht werken? Wie spelen daarin een rol en welke thema's moeten we adresseren om de doelen van de jeugdwet dichterbij te brengen.

[4] Te denken valt aan: toegankelijkheid (jeugdhulp in nabijheid leefwereld, generalistische en specialistische hulp in de wijk, beslissen over de juiste ondersteuning); inclusiviteit (o.a. aansluiting op variatie in wijken en gezinnen, verbinding tussen partners in de wijk); veiligheid en aanspreekbaarheid)

[5] https://www.wijkteamswerkenmetjeugd.nl, ontwikkeld door NJi.

[6] https://www.movisie.nl/publicatie/kennisbouwstenen-professionals-die-integraal-werken-wijk

7 Rollen en taken; samenwerking; inrichting en professionaliseren en ontwikkelen

[8] https://www.integraalwerkenindewijk.nl/sites/integraalwerkenindewijk.nl/files/iww_imce/bestanden/Organisatievormen-wijkteams-IWW_0.pdf; https://www.movisie.nl/publicatie/sociale-wijkteams-opnieuw-uitgelicht; daar waar NJi/Movisie wordt genoemd, worden ook de andere kennispartners als NCJ, Vilans en de werkplaats sociaal domein bedoeld

- De Inspectie Toezicht Sociaal Domein (TSD) en het IWW hebben een *zelfevaluatietool* ontwikkeld. De evaluatie geeft een beeld van hoe het is gesteld binnen een gemeente, met de toegang tot benodigde hulp en ondersteuning en de samenhang in hulp en ondersteuning.[9]

Samenwerkingsafspraken zicht op veiligheid
In samenhang met het programma 'Geweld hoort nergens thuis' gaan we op het thema 'zicht op veiligheid' samen met het Landelijk Netwerk Veilig Thuis, de gemeenten en de lokale teams samenwerkingsafspraken maken over wat men van elkaar mag verwachten als het gaat om het zicht op veiligheid. Deze samenwerkingsafspraken rondom het zicht op veiligheid zorgen voor het verder versterken van de samenwerking tussen Veilig Thuis en de lokale teams op regionaal niveau in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Opleidingen
Ook zijn diverse wijkteams in gesprek met Hogescholen, universiteiten en kennisinstituten over de definiëring en de realisatie van het curriculum voor de wijkteamprofessional. De Associatie Wijkteams wil daarop de krachten bundelen en het gesprek breder voeren. Ook hebben (in aanloop naar de oprichting van een samenwerkingsplatform "vakmanschap jeugdprofessionals" (actielijn 6) eerste verkennende gesprekken met onderwijspartners opleidingsinstituten en aanbieders van bij- en nascholing plaatsgevonden over o.a. aansluiting opleidingsaanbod op vraag uit de praktijk.

Onderzoek
ZonMw heeft verder opdracht gekregen om in nauwe afstemming met het jeugd GGZ veld een actiegericht onderzoek te doen naar de toegang, samenwerking en uitvoering van de jeugd-ggz in het nieuwe stelsel van jeugdhulp. Het onderzoek moet in het voorjaar van 2019 afgerond zijn. Daarnaast wordt het nieuw kennisontwikkelingsprogramma "Wat werkt voor de jeugd" verder vormgegeven. Eén van de programmalijnen is gericht op onderzoek versterking van de kwaliteit van wijkgericht werken. Tenslotte is het onderzoek "ketenbreed leren en werken aan tijdige inzet van passende hulp" van start gegaan.

Praktijkvoorbeeld WIJ Eindhoven (geïllustreerd aan de hand van een casus)
Maatwerk en normaliseren in de wijk
Twee meiden van 16 en 17 jaar, oorspronkelijk afkomstig uit oorlogsgebied, verblijven in een jeugdhulpinstelling. Hun moeder is zwervend en kan al langer niet voor hen zorgen. De meiden hebben lang zelfstandig moeten overleven, de structuur en opvoedkundige benadering van de jeugdhulpinstelling sluit daar onvoldoende op aan. Er vinden regelmatig conflicten plaats. Na een zoveelste incident maakt de generalist van het lokale team die al jaren betrokken is bij de meiden een alternatief plan. Samen met partners wordt een zelfstandige woonruimte geregeld. In samenwerking met "Buurt in Bloei" wordt tegelijkertijd de omgeving ingezet waardoor de meiden een bijbaantje bemachtigen in de supermarkt, twee vrijwilligers uit de buurt houden een oogje in het zeil. Een vrijwilliger van BudgetXL ondersteunt hen op financieel gebied. De generalist blijft de meiden begeleiden, vanuit haar rol als eerstelijns jeugdhulp professional. Deze integrale aanpak werpt zijn vruchten af: de oudste heeft inmiddels haar Havo diploma behaald.

Praktijkvoorbeeld Ouder- en kindteams Amsterdam
Ggz expertise laagdrempelig in de wijk
In Amsterdam werken zo'n zeventig jeugdpsychologen vanuit de Ouder- en Kindteams in de 22 wijken, en op de scholen. Zonder verwijzing komen zij op laagdrempelige wijze in contact met kinderen, jongeren en ouders die voorheen nauwelijks door de GGZ bereikt werden. Deze opzet werkt vooral ook in wijken met lage sociaal economische scores en bijbehorende problematiek. Uit onderzoek bleek dat de verwijzing vanuit huisartsen richting de ggz in die wijken opvallend lager lag dan elders. De jeugdpsychologen hebben korte lijnen met de huisarts, zodat de huisarts kan zeggen: 'Ik ken iemand, waar ik goed mee samenwerk. Zal ik haar vragen om eens met jullie in gesprek te gaan? Dat kan hier, bij jullie thuis of bijvoorbeeld op school'. Vanuit deze

[9] Toezicht Sociaal Domein en Integraal Werken in de Wijk, werken in een pilot met vijf gemeenten. De tool wordt begin 2019 opgeleverd voor breed gebruik.

laagdrempeligheid lukt het ook om eerder met gezinnen in contact te komen en preventief de juiste hulp te bieden. En het lukt om breder te kijken wat er voor een gezin nodig is. Door vanuit de context van het gezin en de leefomgeving te werken staat de therapie niet op zichzelf. De behandeling die geboden wordt is zo lang als nodig en zo kort als kan; dus op maat.

Passende toegang tot jeugdhulp voor kinderen die vanwege hun beperking zijn aangewezen op langdurige vormen van ondersteuning
Zoals aangegeven in de brief van de minister van VWS aan de Tweede Kamer van 30 september 2018 over het programma "volwaardig leven", is met Ieder(in), VGN en diverse overige belangenbehartigers afgesproken om inzichtelijk te maken wat voor deze jeugdigen de belangrijkste knelpunten in bijvoorbeeld de toegang tot de jeugdhulp en ondersteuning zijn. Met tevens aandacht voor de daarbij behorende oplossingsrichtingen, handelingsopties en wie wat in dit kader oppakt.

c) Inzet van mentoren voor kinderen en jongeren

Natuurlijk mentorschap gaat over volwassenen in het sociaal netwerk die, naast ouders, jongeren een steun in de rug bieden. Dit is toepasbaar in verschillende contexten, bij preventie, begeleiding, behandeling en gesloten jeugdhulp. Diverse jeugdhulpinstellingen doen hier ervaring mee op. Op initiatief van Spirit, Juzt, Enver en Jeugdformaat is een meerjarig evaluatieonderzoek gestart naar de ambulantisering van jeugdhulp met behulp van de JIM-aanpak. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door de Universiteit van Amsterdam en Universiteit Utrecht en moet meer zicht bieden op de vraag voor welke jongeren en onder welke omstandigheden deze aanpak effectief is. Daarnaast is ZonMw gevraagd te laten onderzoeken onder welke voorwaarden natuurlijk mentorschap verduurzaamd kan worden, ook nadat de hulpverlening is beëindigd. Hiertoe zullen natuurlijke mentoren worden bevraagd die hier drie tot vijf jaar geleden voor zijn gevraagd door een jongere uit hun omgeving.

Inzetten van netwerk voor jongeren met kwetsbare ouders
Binnen het programma geweld hoort nergens thuis financiert VWS het Buitenshuis project, dat o.a. gaat over het voorkomen van onveilige situaties en een heel mooi voorbeeld is voor de inzet van het informele netwerk.

Het Buitenshuis-project voor KOPP/KVO-kinderen is van start gegaan.
Het project richt zich op kinderen van ouders met psychische problemen of een verslaving en kinderen van ouders met een licht verstandelijke beperking. Het doel is om het welbevinden van deze kinderen te vergroten en de kans op kindermishandeling of (latere) psychische problemen te verkleinen door het bieden van kinderopvang of buitenschoolse opvang (BSO).

De kinderen krijgen gedurende twee jaar kinderopvang of BSO aangeboden en voor oudere kinderen is er huiswerkbegeleiding of een vrijetijdsclub. Deze opvang wordt geboden door speciaal getrainde opvangmedewerkers. Daarnaast is er ook een getrainde 'linking-pin', een centrale persoon die zorgt voor afstemming tussen de betrokkenen rondom het gezin (bijvoorbeeld GGZ-behandelaar, ouder, kinderopvang, wijkteam, gemeente) en helpt met het zoeken naar oplossingen voor praktische problemen, zoals het halen en brengen van het kind. 10 Gemeenten zetten hun schouders onder dit innovatieve project, samen met het Trimbos-instituut en de landelijke coördinator 'Kindcheck'. Ook Veilig Thuis, de volwassenen-GGZ, wijkteams en kinderopvang/BSO's doen mee. VWS financiert het onderzoek en de ondersteuning door het Trimbos-instituut. De gemeenten kopen de kinderopvangplekken in en leveren de zorg.

d) Een luisterend oor (kindertelefoon en vertrouwenswerk jeugd)

Stichting De Kindertelefoon en het Advies en Klachtenbureau Jeugdzorg (AKJ) hebben voor de periode 2019 tot en met 2022 een instellingssubsidie ontvangen. Hierdoor is er zekerheid dat kinderen en jongeren ook de komende jaren terecht kunnen bij de voor hen vertrouwde

organisaties met vragen en voor ondersteuning. Er is verder een wetstraject “tolkvoorziening, luisterlijnen en vertrouwenswerk jeugd” in gang gezet, waarin de verantwoordelijkheid voor (o.a.) de functie van de kindertelefoon en van het vertrouwenswerk jeugd, duurzaam bij het Rijk wordt belegd. De Raad van State heeft geen opmerkingen bij het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel wordt naar verwachting op korte termijn bij de Tweede Kamer ingediend. Planning is dat het uiterlijk 1 juli 2019 door zowel Tweede als Eerste Kamer is behandeld en in het Staatsblad staat, zodat het per die datum in werking kan treden.

Voortgang actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien

Waar zetten we op in?

We willen dat kinderen "zo thuis mogelijk" opgroeien en daarom zetten we in op:

a) We vragen van de lokale en regionale jeugdhulp zich nog beter te ontwikkelen in preventie van onveiligheid thuis en in benutten en met wetenschap nog verder ontwikkelen van best werkende vaardigheden om te zorgen dat nog meer kinderen veilig thuis kunnen wonen.
b) Opvang in pleeggezinnen ondersteunen met het actieplan Pleezorg
c) Ontwikkeling van gezinsgerichte voorzieningen
d) Regionale aanpak om overplaatsen van kinderen tot een minimum te beperken
e) Minder gesloten plaatsingen, verkorten duur en uitstroom bevorderen
f) Stoppen met separeren, overige tijdelijke afzonderingen zoveel mogelijk terug dringen

Wat is de voortgang van de acties?

Om bovenstaande doelen te bereiken hebben de branches gespecialiseerde zorg voor jeugdigen (BGZJ) de krachten gebundeld en trekken samen op in het realiseren van de doelen van deze actielijn.

a) Doorontwikkelen preventie van onveiligheid thuis

Het BGZJ is met betrokken partners een plan aan het voorbereiden.

b) Opvang in pleeggezinnen ondersteunen met het Actieplan Pleezorg

JN voert samen de NVP en het NJi een actieonderzoek uit naar de continuïteit in de pleegzorg. Het doel van dit onderzoek is dat pleegzorgaanbieders actieplannen opstellen voor het terugdringen van vroegtijdige beëindigingen van pleegzorgplaatsingen en verminderen van de uitval van pleegouders. De actieplannen moeten bijdragen aan het verbeteren van de continuïteit, stabiliteit en voorspelbaarheid van pleegzorgplaatsingen. Ook deze geleerde lessen komen beschikbaar zodat iedereen hiervan kan profiteren.

c) Ontwikkeling van gezinsgerichte voorzieningen

Jeugdzorg Nederland (JN) heeft samen met het Nederlands Jeugdinstituut (NJi), de VNG, de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP) binnen het project 'Ruimte voor jeugdhulp in gezinsvormen' pilots gestart met jeugdhulp in gezinsvormen in de regio's. Het doel van de pilots is gemeenten te helpen om daadwerkelijk, samen met gezinnen en aanbieders, een beweging op gang te brengen in het kinderen zo thuis mogelijk te laten opgroeien. De bevindingen uit de pilots komen landelijk beschikbaar, zodat alle regio's en gemeenten er profijt van hebben.
We bereiden een (actie)plan gezinshuizen voor, conform de motie Voordewind/Peters.[10] Het doel van dit plan is om te achterhalen welke knelpunten gezinshuizen ondervinden en welke acties we in gang moeten zetten om deze knelpunten te verhelpen en gezinshuizen beter in te zetten.
Daarnaast werkt de sector met ondersteuning van het NJi aan een kwaliteitskader voor gezinshuizen. Dit kader is eind dit jaar gereed. Daarna gaat de sector het plan implementeren.

> ***Kleinschalige groepen Spirit Amsterdam***
> Voor sommige jongeren met (zeer) ingewikkelde gedragsproblemen is het wonen in een pleeggezin of gezinshuis net een stap te ver. In de kleinschalige groepen wonen vier jongeren. Een klein team van pedagogisch medewerkers zorgt voor continuïteit, aandacht en stabiliteit in de hulpverlening. De medewerkers zorgen ervoor dat de leefsituatie zo gewoon mogelijk is. Ze krijgen er specifieke begeleiding en training, en verder gaan de jongens en meisjes naar school, sport en leren samenwonen met anderen. Verblijf in zo'n huis is altijd gecombineerd met thuisbegeleiding van het gezin.

[10] Kamerstukken II 2017/18 34 880, nr. 9

d) *Regionale aanpak om overplaatsen van kinderen tot een minimum te beperken*

De BGZJ bereiden hier een plan voor in samenhang met de plannen die de jeugdzorgregio's hebben ingediend bij het Transformatiefonds.

e) *Minder gesloten plaatsingen, verkorten duur en uitstroom bevorderen*

Het verminderen van het aantal gesloten plaatsingen is nadrukkelijk een doel van het actieprogramma. Het is daarom verheugend te constateren dat in het eerste half jaar van 2018 in vergelijking met 2017 het aantal plaatsingen gedaald is[11]. Op verzoek van de Tweede Kamer heeft het ministerie van VWS in afstemming met Jeugdzorg Nederland een onderzoek gestart naar de vraag hoe vaak het voorkomt dat jongeren langer dan nodig in de gesloten jeugdhulp verblijven omdat een geschikte vervolgplaats niet beschikbaar is. De Tweede Kamer ontvangt de resultaten van dit onderzoek voor 1 januari 2019.

Bovengenoemde daling doet niets af aan de urgentie van een transformatie van de gesloten jeugdhulp. De afgelopen periode zijn er verschillende signalen geweest over de gesloten jeugdhulp. De Tweede Kamer heeft daar ook vragen over gesteld naar aanleiding van berichtgeving over incidenten met drugsoverlast en loverboys, alsmede over de stijging van het aantal suïcides. Deze signalen hebben we besproken. De sector ondersteunt het vernieuwen van de jeugdhulp naar de leefwereld van kinderen en gezinnen, pakt de acties in het actieplan Zorg voor Jeugd op en zet zich in om te komen tot minder gesloten plaatsingen, verkorten van duur van de plaatsingen, bevorderen van uitstroom en stoppen met tijdelijke afzonderingen. Tevens heeft de sector aangegeven dat zij wil komen tot een multidisciplinaire aanpak voor deze doelgroep. Hierbij is nadrukkelijk ook aandacht voor het vraagstuk van professionalisering van de medewerkers die zich dagelijks inzetten voor deze uiterst kwetsbaren doelgroep.

f) *Stoppen met separeren, overige tijdelijke afzonderingen zoveel mogelijk terug dringen*

JN heeft een plan ontwikkeld om een eenduidige definitie van gedwongen afzonderen te implementeren, deze vervolgens te meten en daar een nulmeting op uit te voeren. Daarnaast werkt Jeugdzorg Nederland samen met de andere Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd aan een plan om het aantal plaatsingen gesloten jeugdhulp verder terug te dringen. JN verbindt dit traject nadrukkelijk aan de ontwikkelingen binnen de andere branches op dit gebied. Doel is om in een gezamenlijke aanpak en door kennisdeling ervoor te zorgen dat de kwaliteit toeneemt en het kind op de plek waar het verblijft goed wordt behandeld, veiligheid ervaart en in een stabiele verblijfssituatie een ontwikkelingsgericht perspectief heeft.

Vervolgstappen

De bedoeling van het transformatiefonds is dat jeugdregio's een duurzame uitvoering kunnen geven aan de kleinschalig gezinsgerichte opvang en de transformatie van gesloten jeugdhulp. Centraal staat hierbij het actief delen van opgedane kennis en ervaringen ten behoeve van een lerend jeugdhulpstelsel. Daarnaast wordt de komende maanden vanuit het actieplan pleegzorg onder meer gewerkt aan de werving van pleegouders. VWS en JN zullen samen met Garage2020 de werving van pleegouders vorm geven, zodat dit ook op lange termijn is geborgd. De partijen werken momenteel aan een plan voor de inhoud en structuur van de werving. Naar verwachting zal dit plan begin volgend jaar beschikbaar zijn.

[11] Factsheet Jeugdzorg Nederland (https://www.jeugdzorgnederland.nl/wp-content/uploads/2018/10/Factsheet-JeugdzorgPlus-2018-1.pdf)

Voortgang actielijn 3: Alle kinderen de kans bieden om zich optimaal te ontwikkelen

Zoals aangekondigd in het actieprogramma werken de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Minister voor voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media aan een brief waarin maatregelen aangekondigd worden om de ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten. Zij zullen binnenkort een brief naar de Tweede Kamer sturen.

Voortgang actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

Waar zetten we op in?

Iedere jongvolwassene moet naar eigen vermogen regie kunnen nemen in het eigen leven en te participeren in de samenleving. Daarom zetten we in op:

a) Pleegzorg standaard verlengen naar 21 jaar
b) Kwetsbare jongeren standaard begeleiden met toekomstenplannen
c) Versoepelen van de 'overgangen' in zorg en ondersteuning
d) Beter benutten mogelijkheden verlengde jeugdhulp en leeftijdsgrens Jeugdwet

Wat is de voortgang van de acties?

a) Pleegzorg is standaard verlengd naar 21 jaar

De VNG, Jeugdzorg Nederland en het Rijk hebben bestuurlijk afgesproken om pleegzorg voortaan standaard tot 21 jaar in te zetten. Vanuit het Rijk is hier structureel €13,7 mln voor beschikbaar gesteld. Momenteel wordt er gewerkt aan een wetswijziging om deze afspraak ook juridisch te borgen.

b) Kwetsbare jongeren standaard begeleiden met toekomstplannen

Tijdens de JongVolwassenTop (eind 2017) hebben de deelnemende partners afgesproken om met elkaar de integraliteit te borgen die randvoorwaarde is voor kwetsbare jongeren om een zoveel mogelijk zelfstandig leven op te bouwen. Een middel om de samenwerking en integraliteit vorm te geven is een traject waarin dit najaar zes domeinoverstijgende pilots met betrekking tot toekomstplannen worden gestart. Hierbij hebben niet alleen de zorgpartijen een verantwoordelijkheid. Ook veldpartijen uit het school-en opleidingsdomein en uit het werkgelegenheidsdomein hebben een belangrijke rol. Daarnaast lopen vanuit het Programma Sociaal Domein trajecten 18-/18+ waarin de informatievoorziening voor jongeren wordt verbeterd (o.a. vanuit Rotterdam). Ook is ervaring opgedaan met oplossen van groot aantal complexe casussen in een multidisciplinaire setting (o.a. vanuit Apeldoorn en Enschede). De opgedane inzichten kunnen worden gebruikt in de vormgeving van regionaal-naar-landelijke opschalingstafels. Voor de uitvoerders biedt deze zogenoemde 'rode knop' een structuur voor escalatie bij casuïstiek. Begin 2019 wordt de uitbouw van kennisplatform www.16-27.nl gerealiseerd door het NJI, i.s.m. partners als Movisie, Ingrado, Divosa, etc. Het platform is een plek voor kennis over (ruimte in) wetten en regelgeving, praktijkvoorbeelden, integraal werken. Er is veel aandacht voor jongeren met schulden bij zowel gemeenten als de Rijksoverheid en incassopartijen. Projecten, zoals de 'Jongeren Perspectief aanpak' in Den Haag of 'Fix up your life' in Tilburg, zijn mooie voorbeelden waar schuldhulp en training succesvol worden ingezet. In het actieplan bij de gezamenlijke brief van de minister van SZW en staatssecretaris van VWS naar de Tweede Kamer 'Brede Schuldenaanpak' van 23 mei 2018 is een aantal acties gericht op jongeren opgenomen.

c) Versoepelen van de 'overgangen' in zorg en ondersteuning

Aansluiting Jeugdwet en Wmo

in deze actielijn hebben gemeenten en aanbieders zich uitgesproken om te organiseren dat jongeren een doorlopend passend ontwikkelingsgericht arrangement krijgen aangeboden. Om de noodzakelijke ontschotting tussen Jeugdwet en Wmo te realiseren hebben verschillende gemeenten met het NJi een eerste kennisuitwisselingsessie georganiseerd. Het NJi zal dit traject met gemeenten in 2019 voortzetten. De lessen uit deze kennisuitwisselingen zullen ter beschikking worden gesteld aan alle gemeenten via eerdergenoemde website.

Pilot doorlopende zorg van HVO-Querido (Wmo) en Spirit (Jeugdhulp)

Zij bieden een onderkomen aan jongeren met sociaal-psychologische problemen. HVO en Spirit hebben afspraken gemaakt over de begeleiding van deze jongeren. Doordat zij een gezamenlijke budgettering hebben gemaakt kan een begeleider van Spirit betrokken blijven als de jongere bij

HVO gaat wonen, en ook als deze persoon meerderjarig wordt. Doordat Spirit nu ook Wmo-gelden ontvangt van gemeente Amsterdam kan de begeleiding ook door Spirit zelf gecontinueerd worden na 18 jaar.

Uit vele voorbeelden blijkt dat gemeenten, aanbieders en andere instanties steeds beter de ruimte binnen het stelsel weten te benutten. Integrale inkoop van Jeugdwet en Wmo is een middel om tot een integraal aanbod 18-/18+ te komen. Verschillende gemeenten, zoals bijvoorbeeld Apeldoorn, Assen, Den Haag, Haarlem, hebben dit inmiddels op deze wijze aangepakt. Om hier te komen moesten taaie vraagstukken met betrekking tot verschillen in kwaliteitseisen en tarieven worden getackeld. In juni 2018 is een Health Deal gesloten; instelling Pluryn, diverse ketenpartners in de regio Nijmegen, ondernemers en de ministeries EZK en VWS tekenden voor een stimulering van de inzet van eHealth onder kwetsbare jongeren in de overgang naar volwassenheid. Vanuit deze visie zetten alle betrokken ketenpartners in op een zorglandschap met voldoende aanbod passende voorzieningen. Het NJi heeft in het kader van actielijn 4 een inventarisatie gedaan van verschillende goede voorbeelden (document: '*Leeftijdsgrenzen in beleid – Wat werkt in de praktijk?*', zie link).

Aansluiting jeugd- en volwassen-GGZ
Via het bestuurlijk akkoord GGZ 2019-2022 hebben GGZ-partijen zich gecommitteerd aan afspraken uit het actieprogramma Zorg voor de Jeugd, in het bijzonder aan de acties gericht op het soepel verlopen van de overgang naar volwassenheid (18-/18+). Inmiddels hebben in september en oktober twee van een serie van drie creatie- en verdiepingsessies plaatsgevonden om tot een plan van aanpak voor een betere aansluiting tussen jeugd- en volwassen-ggz te komen. Hieraan hebben naast instellingen, professionals, gemeenten, zorgverzekeraars en kennisinstellingen ook een aantal jongeren, de Nationale Jongerenraad (NJR) en cliëntenorganisatie MIND deelgenomen.

Multidisciplinair overleg volgens 'de bedoeling'
In de Friese regio hanteren gemeente, zorgverzekeraar en jeugdhulpaanbieders een standaard werkwijze waarbij is afgesproken dat, wanneer het eind van de opname nadert en het risico op problemen bestaat, dat dan alle relevante ketenpartijen bij elkaar komen. Op dat moment bespreken huidige jeugdhulpaanbieder, mogelijk toekomstige aanbieder, onderwijsinstantie, gemeente, woningbouw de situatie van de jongere en zijn netwerk. Doel van zo'n bijeenkomst is om tot een oplossing conform 'de bedoeling' te komen. Als dat nodig is worden regels/afspraken die passende vervolghulp belemmeren terzijde geschoven. Deze werkwijze wordt niet alleen ingezet bij jongeren, maar bij alle jeugdigen.

Jongeren met chronische lichamelijke aandoeningen
Deze actielijn heeft ook betrekking op jongeren met chronische aandoeningen. Een deel van deze jongeren is voor hun aandoening (bijv. reuma, diabetes, CP, NAH) tot hun 18e in behandeling bij een kinderarts in een ziekenhuis. Voor hen zijn goede afspraken over 'transitiezorg' van groot belang. Hoe kunnen we de overgang van de kinderarts naar 'volwassenarts' beter laten verlopen? Het Jongerenpanel Zorg én Perspectief is een van de aanjagers om met de medisch specialistische beroepsgroepen (o.a. NVK, KIMS), ziekenhuizen en zorgverzekeraars afspraken te maken over betere transitiezorg. Onder begeleiding van KIMS zal binnenkort gestart worden met de ontwikkeling van een kwaliteitstandaard transitiezorg.

Betere Transitie bij Diabetes.
Volwassen worden is voor jongeren met diabetes type 1 een grotere uitdaging. Voor deze jongeren gaat deze periode gepaard met de nodige hobbels, waardoor uitval uit een zorgtraject op de loer ligt. Verschillende ziekenhuizen, waaronder Alrijne, Antonius Ziekenhuis, Elkerliek Ziekenhuis en Maasstad ziekenhuis borgen continuïteit en organisatie van de transitie. Sommige ziekenhuizen hebben al enkele jaren ervaring met diverse interventies. Hierdoor worden jongeren zelfstandiger en zelfredzamer en sluit de zorg beter aan bij hun behoeften (links: video en website).

Jongeren met licht verstandelijke beperkingen (LVB) en bijkomende (meervoudige) problematiek

Voor jongeren met een licht verstandelijke beperking en bijkomende complexe problematiek is het niet altijd eenvoudig om het juiste loket of passende zorg en/of ondersteuning te vinden. Dit speelt met name bij jongeren waarbij professionals nog onvoldoende kunnen beoordelen of een aanvraag bij de Wlz of de Wmo gedaan moet worden. Het VOBC en de VGN hebben deze zomer gezamenlijk een expertbijeenkomst georganiseerd om actuele knelpunten en de oplossingsrichtingen scherper te krijgen. In deze expertbijeenkomst is door de deelnemers vastgesteld dat tijdelijk beschermd wonen voor jongvolwassenen met een LVB meer aandacht vraagt. VNG, VGN en anderen betrokken partijen zullen samen een handreiking ontwikkelen, met steun van VWS. Naar aanleiding van deze expertbijeenkomst heeft het CIZ binnen de organisatie actie ingezet om meer aandacht te vragen de toepassing van uitzondering op de toegangscriteria in de Wlz voor jeugdigen met een LVB om hun behandeling te kunnen continueren. Voor jongeren en hun ouders wordt het versterken van onafhankelijke cliëntondersteuning onderzocht, als onderdeel van de uitwerking van de afspraken uit het Regeerakkoord. In de Kamerbrief 'Nadere informatie over de pilots met gespecialiseerde cliëntondersteuning' (d.d. 15 oktober 2018) is aangekondigd dat voor een aantal kwetsbare doelgroepen jongeren met cliëntorganisaties wordt onderzocht of deze geholpen kunnen worden met gespecialiseerde vormen van cliëntondersteuning binnen het sociaal domein.

Pilots transitiecoach LVB

In 2017-2018 hebben het Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie (KJP) en de instellingen Karakter, de Banjaard en Koraalgroep samen een pilot uitgevoerd met de nieuw ontwikkelde functie 'transitiecoach LVB'. Deze nieuwe functie is vormgegeven met de input van jongeren en ouders. Hen is gevraagd hoe deze jongeren het best ondersteund kunnen worden bij de transitie naar volwassenheid. De coach is geen behandelaar, maar bereidt de jongeren met LVB en hun ouders geleidelijk voor op veranderingen in het leven. De ervaringen van jongeren en de professionals waren positief. Deze pilot gaan over in een vervolgfase in 2019, waarin de opleiding (e-learning) van coaches wordt doorontwikkeld en zij natuurlijk met nieuwe jongeren aan de slag gaan (www.transitiecoach-lvb.nl).

In Noord-Oost Nederland ondersteunt het OZJ vijf jeugdhulpregio's in een bovenregionale samenwerking om een (visie op) kleinschalige verblijfsplekken te ontwikkelen voor een groeiende complexe doelgroep met een zeer intensieve ondersteuningsvraag. Het gaat hier om jongeren met een LVB met meervoudige problemen (bijv. GGZ- én gedragsproblematiek). Vanuit deze visie zetten alle betrokken ketenpartners in op een lerend en ontwikkelend zorglandschap met voldoende aanbod passende voorzieningen die effectief bewezen zijn op basis van wetenschappelijk onderzoek.

d) Beter benutten verlengde jeugdhulp en advies leeftijdsgrenzen RVS

Voor de zomer heeft de Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving een adviesrapport Leeftijdsgrenzen uitgebracht. De Raad bepleit dat de aangeboden zorg en ondersteuning flexibel op maat moet zijn voor jongeren met verschillende levensdoelen en behoeften, ongeachte de leeftijd. Als middel daartoe adviseert de Raad een algehele verhoging van de leeftijdsgrens, waarbij het tevens wettelijk mogelijk zou moeten worden gemaakt dat vanuit verschillende wettelijke kaders hulp vergoed kan worden. Voor de Kabinetsreactie op dit advies wordt verwezen naar de Kamerbrief van VWS en JenV, waarvan deze voortgangsrapportage een bijlage is.

Voortgang actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Waar zetten we op in?

We willen dat kinderen die worden bedreigd in hun ontwikkeling eerder en beter worden beschermd en daarom zetten we in op:

a) We korten de jeugdbeschermingsketen in. Betere samenwerking, minder overlap en gedeelde afwegingscriteria verhogen de snelheid in de keten.
b) Samen met de lokale teams gaan we situaties die onveilig zijn voor kinderen eerder en effectief te lijf. Wanneer jeugdhulp nodig is, komt deze snel beschikbaar.
c) Ouders, jongeren en kinderen kennen hun rechtspositie op het snijvlak van vrijwillig en gedwongen kader.
d) Ouders en kinderen betrekken we altijd bij ons beslissingen. Met het actieplan waarheidsvinding zorgen we voor goed onderbouwde besluiten.
e) Gemeenten en justitie organisaties werken samen om jeugdhulp ook in gedwongen kader tijdig in te zetten.
f) Er is altijd een jeugdbeschermer of jeugdreclasseerder beschikbaar wanneer de recht een maatregel oplegt.

Wat is de voortgang van de acties?

Specifiek ten behoeve van de uitvoering van deze actielijn is in juli 2018 de regiegroep 'Beter Beschermen' ingesteld. In deze regiegroep nemen diverse organisatie deel die een rol spelen bij het beschermen van kinderen, zoals: de VNG, VWS, JenV, de RvdK, Jeugdzorg Nederland (namens de GI's en de jeugdhulpaanbieders), Veilig Thuis, ZM, OM, het LOC zeggenschap in zorg (namens cliënten) en de Associatie voor wijkteams. De regiegroep geeft richting en sturing aan de uitvoering van pijler 5 van het actieprogramma, waaronder de opzet van de pilots die moeten leiden tot een effectievere jeugdbeschermingsketen.

a) Verkorten van jeugdbeschermingsketen

Om versnelling en verbetering aan te brengen in de beschermingsketen is het nodig dat de professionals van de betrokken ketenpartners gezamenlijk de gegroeide rol- en taakopvattingen van zichzelf en elkaar kritisch tegen het licht houden. Hiervoor zijn de pilots 'Effectievere Jeugdbescherming' bedoeld; de idee is dat de pilots dienen als gestructureerde leerplekken waar uitvoerend professionals elkaar ontmoeten en de samenwerking vormgeven/verbeteren aan de hand van casuïstiek. Gekozen wordt voor een veranderkundige aanpak, gericht op de samenwerkingsprocessen voor alle betrokken samenwerkingspartners, waarbij de maximale ruimte benut wordt om buiten de kaders te denken. Daarmee wordt tevens beoogd ruimte te geven aan professionals (één van de doelstellingen van de jeugdwet). In oktober heeft de regiegroep het plan van aanpak voor de pilots vastgesteld.

Naast de nog te starten pilots op het gebied van de jeugdbescherming lopen er verschillende projecten en pilots, waarin bijvoorbeeld wordt gekeken naar hoe de kwaliteit van een Verzoek tot Onderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming beter kan, om onnodig dubbel werk te voorkomen en zo goed mogelijk aan te sluiten bij elkaars aanpak. Ook zijn er projecten waarbij ketenpartners, bijvoorbeeld lokaal team en Veilig Thuis, waar mogelijk gezamenlijk de gesprekken voeren met het gezin. Vaak zijn deze projecten en pilots gericht op twee (volgtijdelijke) partijen binnen de keten. De pilots Zorg voor de Jeugd zullen gericht zijn op de keten als geheel, om zo ook breder te kijken hoe meer parallel gewerkt kan worden in plaats van opeenvolgend.

De voorbereidingen voor de uitvoering van de pilots ter verbetering van de effectiviteit jeugdbeschermingsketen zijn gestart. Het daadwerkelijk beproeven en realiseren van de beoogde resultaten (om daaruit gedegen conclusies te kunnen trekken) heeft enige doorlooptijd nodig. De eerste opbrengsten van de pilots zullen dan ook voor de zomer van 2020 beschikbaar zijn.

b) Samen met de lokale teams gaan we situaties die onveilig zijn voor kinderen eerder en effectief te lijf. Wanneer jeugdhulp nodig is, komt deze snel beschikbaar.

Bij het opstellen van de visie over wijkgericht werken is veiligheid één van de leidende principes.

c) Ouders, jongeren en kinderen kennen hun rechtspositie op het snijvlak van vrijwillig en gedwongen kader.

Er is een onderzoeksopdracht vastgesteld naar de wijze waarop informatievoorziening aan cliënt geregeld is en hoe dit in door cliënten ervaren wordt. Onderzoek wordt nog dit jaar via het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) uitgezet.

d) Ouders en kinderen betrekken we altijd bij ons beslissingen. Met het actieplan waarheidsvinding zorgen we voor goed onderbouwde besluiten.

Jeugdzorg Nederland/Raad voor de Kinderbescherming en het landelijk netwerk Veilig Thuis trekken een landelijk projectleider aan die hen helpt het actieplan verbetering feitenonderzoek te vertalen naar regionale en landelijke uitvoering. Dit jaar nog wordt gestart met de uitvoering van acties in de eerste tranche, die loopt tot en met december 2019, waaronder: materiaalontwikkeling, onderzoek naar toegankelijkheid van klachtenprocedures, herziening van bestaande richtlijnen en protocollen. Aan het einde van voorbereidende fase (uiterlijk 1 januari 2019) wordt een uitvoeringsplan opgeleverd, met daarin de concrete acties die in 2019 en volgende jaren gerealiseerd worden. Daarnaast worden afspraken gemaakt met NJi, LOC Zeggenschap in Zorg e.a. over hun inzet bij de uitvoering van het actieplan, waaronder: het verzamelen goede voorbeelden, verkenning van een richtlijn feitenonderzoek, de organisatie van rondetafelgesprekken en de inbreng van kinderen en ouders.

e) Gemeenten en justitie organisaties werken samen om jeugdhulp ook in gedwongen kader tijdig in te zetten.

De aanpak wordt onderdeel van de ‘Leergang Inkoop’, die de VNG de regio’s aanbiedt. Zie tevens ‘Jeugdhulp dichtbij het kind’.

f) Er is altijd een jeugdbeschermer of jeugdreclasseerder beschikbaar wanneer de recht een maatregel oplegt.

Nog voor het eind van het jaar start de VNG i.s.m. met Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd een ondersteuningsprogramma om de beschikbaarheid van de jeugdbescherming en jeugdbescherming te garanderen. Onderdeel van dit programma is onder meer het ontwikkelen van een ‘early warning systeem’ (samen met VWS) waardoor gemeenten vroegtijdig signalen krijgen van ontwikkelingen bij instellingen die mogelijk een risico kunnen vormen voor de beschikbaarheid van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Hiermee kunnen acute problemen voorkomen worden. Ook wordt geïnvesteerd in accountmanagement van ‘accounthoudende regio’s’ om tot een beter afgestemd opdrachtgeverschap tussen regio’s te komen.

Voortgang actielijn 6: Investeren in vakmanschap

Waar zetten we op in?

We willen dat jeugdprofessionals zich blijvend ontwikkelen in hun vakmanschap. Dit is essentieel om de doelen te bereiken die beschreven staan in het actieprogramma Zorg voor de Jeugd. Het is van belang dat de huidige en toekomstige jeugdprofessionals over de benodigde kennis, beroepshouding en vaardigheden beschikken. Dit vraagt om gezamenlijk investeren in kennis en een veilige omgeving waar tijd en ruimte is om te leren. Goed opdrachtgever- en opdrachtnemerschap, verminderde regeldruk en een gezonde arbeidsmarkt kunnen dit bevorderen. Daarom zetten we in op:

a) Het gezamenlijk opstellen en uitvoeren van het actieplan "Vakmanschap Jeugdprofessionals", waaronder het blijvend passend en goed op de praktijk aansluitend curriculum voor de huidige en nieuwe jeugdprofessionals.
b) Het organiseren van regeldruksessies
c) De uitvoering van een arbeidsmarktverkenning

Wat is de voortgang van de acties?

a) Het gezamenlijk opstellen en uitvoeren van het actieplan "Vakmanschap Jeugdprofessionals", waaronder het zorgen voor een blijvend passend en goed op de praktijk aansluitend curriculum en bij- en nascholingsaanbod

Het nieuw op te richten samenwerkingsplatform "Vakmanschap Jeugdprofessionals" krijgt een belangrijke rol bij het stimuleren van een leerklimaat in de sector waarin men leert van en met elkaar. Het samenwerkingsplatform zal faciliterend zijn aan de regionale en lokale leerbehoeften en daarnaast agenderend en initiërend zijn op landelijk niveau. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt aan de slag gegaan met de belangrijke professionaliseringsopgaven, waaronder de verschillende opgaven die voortvloeien uit het actieprogramma Zorg voor de Jeugd.

In aanloop naar het samenwerkingsplatform hebben er verkennende gesprekken plaatsgevonden over de vormgeving van het platform en de contouren van het nieuwe actieplan "Vakmanschap Jeugdprofessionals" met beroepsverenigingen, brancheorganisaties, cliëntenorganisaties, gemeenten, het onderwijsveld en SKJ. Eind dit jaar gaat een kwartiermaker van start met de resultaten en inzichten uit de gevoerde gesprekken als vertrekpunt. De kwartiermaker zal in het voorjaar van 2019 een voorstel presenteren voor de inrichting van het platform en de komende tijd zal het actieplan verder worden uitgewerkt met veldpartijen, zodat er medio 2019 een nieuw breed gedragen meerjarig actieplan staat om de jeugdprofessionals te ondersteunen in hun vakmanschap. Met het actieplan wordt de beweging verder op gang gebracht die met het Programma Professionalisering Jeugdhulp en Jeugdbescherming (PPJ&J) dat dit jaar afloopt, reeds is ingezet.

"Lokale samenwerking #Hoedan?!"
Duizend jeugdprofessionals hebben afgelopen september actief deelgenomen aan workshops tijdens de Dag van de Jeugdprofessional georganiseerd door SKJ, BPSW, NIP en NVO die in het teken stond van "Lokale samenwerking #Hoedan?!". Er zijn goede voorbeelden gedeeld van samenwerking met huisartsen, onderwijs en lokale teams en cliënten.

De afgelopen tijd is het kader voor het nieuwe kennisonderzoeksprogramma "Wat werkt voor de Jeugd" dat van 2019 tot en met 2025 loopt nader vormgegeven. Het kennisonderzoeksprogramma dat 1 januari 2019 van start gaat, zal onder meer stimuleren dat de nieuwste wetenschappelijke inzichten over evidence based werken en innovatieve interventies hun weg vinden naar professionals via initiële opleidingen en bij- en nascholing. Ook zullen kennisvragen die uit het actieplan "Vakmanschap Jeugdprofessionals" voortkomen in het kennisonderzoeksprogramma worden opgepakt.

b) Ruimte voor doorontwikkeling vakmanschap door onder meer het organiseren van regeldruksessies

Gemeenten en aanbieders hebben een belangrijke rol in het scheppen van de juiste condities voor jeugdprofessionals om zich blijvend te ontwikkelen in hun vakmanschap. Door PPJ&J zijn regiobijeenkomsten georganiseerd voor gemeenten, aanbieders en professionals om met elkaar de dialoog te voeren wat ieder vanuit zijn rol kan doen om de kwaliteit van de jeugdhulp verder te versterken. Ook zullen wethouders dit najaar per brief worden opgeroepen door vertegenwoordigers van PPJ&J en het ondersteuningsteam Zorglandschap Jeugd om financiële en inhoudelijke condities te scheppen waarin jeugdprofessionals de ruimte hebben voor het doorontwikkelen van hun vakmanschap en een belangrijke basis kunnen leggen voor de beoogde transformatie.

Handvatten voor gemeenten: meer ruimte voor professionals

De gemeenten in de regio Haaglanden hebben geïnventariseerd wat gemeenten kunnen doen om ruimte te geven, dan wel wat ze kunnen doen om ervoor te zorgen dat professionals ruimte (durven) nemen. Daarbij kan de gemeente zowel de rol hebben van werkgever als van opdrachtgever. Het resultaat: 10 handvatten voor gemeenten[12]. Eén van de handvatten is om verhalende methoden te gebruiken ten behoeve van de rapportage en verantwoording.

Het terugdringen van regeldruk bij jeugdprofessionals is primair een verantwoordelijkheid van gemeenten en aanbieders. Professionals kunnen dat ook samen met hun aanbieders doen met ondersteuning vanuit het ministerie van VWS. Om de regeldruk voor professionals te verminderen worden regeldruksessies georganiseerd (zie ook actieplan (Ont)Regel de Zorg).

c) De uitvoering van een arbeidsmarktverkenning

Voor voldoende goed opgeleide professionals zijn inspanningen nodig van werkgevers, brancheorganisaties, vakbonden, professionals zelf, beroepsverenigingen, cliëntorganisaties, opleidingsinstellingen, gemeenten en rijk. Deze inspanningen dienen gericht te zijn op behoud en ondersteuning van professionals in de jeugdsector. Voor efficiënte en effectieve inspanningen is inzicht nodig is de situatie op de arbeidsmarkt van jeugdprofessionals en de factoren die hierop van invloed zijn.

Afgelopen voorjaar is na overleg met betrokken veldpartijen opdracht gegeven aan onderzoeksinstituut Prismant tot het uitvoeren van een arbeidsmarktverkenning Jeugdhulp. Deze verkenning heeft als doel om inzicht te krijgen in de actuele situatie van de arbeidsmarkt voor jeugdprofessionals en de factoren die hierop van invloed zijn. Het kwantitatieve deel moet inzicht bieden in het aantal werknemers en in- en uitstroom. Bij het kwalitatieve deel ligt het accent op factoren die betrekking hebben op de mate van aantrekkelijkheid voor professionals om in de sector te werken/blijven werken, vertrekredenen en handelingsperspectieven voor bestuurders voor het aantrekken en behoud van personeel. Het eindrapport wordt medio november opgeleverd. Op basis van de uitkomsten van deze verkenning zal in overleg met veldpartijen worden bezien wat de benodigde vervolgstappen zijn. Hierbij zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij het Actieprogramma Werken in de Zorg.

[12] https://professionaliseringjeugdhulp.nl/assets/Producten-ontwikkelplaatsen/PJJ-1805-03-Handreiking-haaglanden-p4-1.pdf, zie voor meer voorbeelden: https://professionaliseringjeugdhulp.nl/ontwikkelagenda/

Voortgang 'Jeugdhulp dichtbij het kind'

Waar zetten we op in?

Om jeugdhulp dichter naar de leefwereld van het kind en het gezin te brengen is het belangrijk dat de randvoorwaarden op orde zijn. Daarom zetten we in op:

a) Regionale aanpak wachtlijsten en wachttijden
b) In 2018 is duidelijk welke (hoog) specialistische jeugdhulp landelijk wordt aangeboden, ingekocht en beschikbaar is.
c) In 2021 is weinig voorkomend hoogspecialistisch intramuraal zorgaanbod gedaald, en ambulant specialistische aanbod toegenomen. Ook is de looptijd van een plaatsing gedaald.
d) In 2020 is sprake van professioneel (collectief) opdrachtgever- en opdrachtnemerschap.
e) In 2020 geen vermijdbare administratieve lasten bij de samenwerking tussen aanbieders en gemeenten, zodat meer geld en tijd ten goede komt aan de cliënt.

Wat is de voortgang van de acties?

a) Regionale aanpak en wachtlijsten

Sluitende afspraken in elke regio over de aanpak van wachtlijsten en wachttijden.
We hebben informatie opgehaald over de stand van zaken. Nog niet alle regio's hebben sluitende afspraken gemaakt. Wij geven hier prioriteit aan, met ondersteuning van het OZJ.

Regionale expertteams
Elke jeugdregio heeft inmiddels een regionaal expertteam om ervoor te zorgen dat elk kind met complexe casuïstiek snel passende hulp krijgt, ongeacht de complexiteit van de zorgvraag en wachtlijsten. De VNG heeft op haar website een landelijk dekkend overzicht gepubliceerd van de expertteams met contactgegevens[10]. Deze lijst is gedeeld met instanties en organisaties die met complexe casuïstiek te maken hebben, zodat de expertteams ook voor hen vindbaar zijn.

Sociale kaart
Een sociale kaart in elke regio, zodat ouders en verwijzers op eenvoudige wijze per regio weten waar welk aanbod is. De (boven)regionale expertteams hebben per regio overzicht van het (boven)regionaal beschikbare aanbod. Actie blijft nodig. Het OZJ ondersteunt daarbij.

Leertafels
Elke regio heeft een leertafel waar breed geleerd wordt van casuïstiek die geleid heeft tot inzet van weinig voorkomende specialistische jeugdhulp. Deze tafels zijn nodig om passende zorg en ondersteuning voor jeugdigen, zoveel als mogelijk dichtbij huis, te realiseren. Weinig voorkomende specialistische jeugdhulp is complex en dus is reflecteren, monitoren en evalueren noodzakelijk. Het OZJ zal regio's ondersteunen, zodat elke regio in 2019 een leertafel heeft.

Afspraken rond doorzettingsmacht
Het bijgevoegde onderzoek naar aanleiding van motie Peters/Kooiman[13] laat zien dat gemeenten zien het nut en de noodzaak van doorzettingsmacht inzien en bijna alle gemeenten hier invulling aangeven of voornemens zijn dit te organiseren. In de aanbiedingsbrief van de rapportage wordt hier nader op in gegaan door de minister van VWS en de minister voor Jeugdbescherming.

Pracht Drenthe: Een oplossingsverplichting voor elke casus

De PRACHT-werkgroep, een regionaal samenwerkingsverband tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders in Drenthe, richt zich op het bieden van kwalitatief goede zorg voor jeugdigen met complexe problematiek. De ervaringen zijn positief. Zoals een teamlid het verwoordt: "De teamleden voelen een gedeelde verantwoordelijkheid om gezamenlijk te komen tot een oplossing. Oftewel: we hebben met elkaar een oplossingsverplichting voor elke casus. Hierdoor zien wij snellere en betere oplossingen ontstaan"[14].

[10] https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/zorglandschap-jeugdhulp/coordinatoren-expertteams-jeugd
[13] Kamerstukken II 2016/17 31 839, nr. 592
[14] https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/zorglandschap-jeugdhulp/pracht-drenthe-een-oplossingsverplichting-voor-elke-casus

b) Landelijk aanbod (hoog) specialistische jeugdhulp

De VNG heeft op haar website verduidelijkt welke zorg landelijk is ingekocht en beschikbaar[15]. Dit op basis van de landelijke raamovereenkomsten voor specialistische jeugdhulp en Wmo (zintuiglijk gehandicapten) van de VNG. Voor de verschillende landelijke specialistische functies zijn aanbieders gecontracteerd. Voorbeeld hiervan zijn de behandelprogramma's die Fier en Sterk Huis aanbieden voor slachtoffers van loverboys of gedwongen jeugdprostitutie binnen de functie geweld in afhankelijkheidsrelaties onder de 18 jaar. Het Rijk is verantwoordelijk voor de kindertelefoon en vertrouwenswerk[16]

c) In 2021 is weinig voorkomend hoogspecialistisch intramuraal zorgaanbod gedaald, en ambulant specialistische aanbod toegenomen.

Alle 42 jeugdregio's hebben vóór 1 oktober (conform de gestelde termijn) een meerjarig transformatieplan opgesteld en ingediend ten behoeve van het transformatiefonds. Hoofddoel van het transformatiefonds is het geven van een extra impuls aan de benodigde vernieuwing van het jeugdhulpstelsel. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit het transformatiebudget dient een transformatieplan blijk te geven van een duurzame transformatiebeweging, zorggerichte acties, aantoonbare betrokkenheid van samenwerkingspartners, onderdeel te zijn van een lerend jeugdhulpstelsel en toe te zien op doelen van het programma Zorg voor de Jeugd. Daarbij is in ieder geval aandacht nodig voor een zorgvuldige en meetbare verschuiving van (hoog) specialistisch intramuraal zorgaanbod naar meer ambulant specialistisch aanbod in combinatie met gezinsgericht verblijf.

Alle 42 plannen worden uiterlijk eind november beoordeeld. Een plan wordt goedgekeurd of met aanbeveling teruggestuurd. In de decembercirculaire 2018 zal het transformatiebudget worden verdeeld. Als een transformatieplan met aanbeveling wordt teruggestuurd en niet voor de decembercirculaire 2018 kan worden goedgekeurd, wordt de uitkering van het transformatiebudget voor de betreffende jeugdregio uitgesteld tot aan de meicirculaire 2019.

d) In 2020 professioneel (collectief) opdrachtgever- en opdrachtnemerschap

Transitie Autoriteit Jeugd tijdelijk verlengd tot 1 januari 2019

In aanloop richting het OZJ is de Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ) in aangepaste vorm verlengd tot 1 januari 2019. Daarbij kunnen aanbieders tot 1 januari 2019 aanvragen indienen voor tijdelijke liquiditeitssteun. Ook het programma Zorglandschap is tot dat moment verlengd. Samen met de TAJ heeft het programma de afgelopen periode een belangrijke bijdrage geleverd door – waar nodig en gewenst – te bemiddelen bij vragen van jeugdhulpaanbieders, gemeenten en regio's om de continuïteit van zorg te borgen.

OZJ gaat per 1 januari 2019 aan de slag

Het OZJ gaat gemeenten en aanbieders – in vervolg op de TAJ en het programma Zorglandschap – vanaf 1 januari 2019 t/m 2021 ondersteunen en adviseren rond jeugdhulpvernieuwing, het uitvoeren van de transformatieplannen en de inkoop van jeugdhulp.

Jeugdautoriteit en tijdelijke liquiditeitssteun

Er komt een 'Jeugdautoriteit'. Deze zal bemiddelen rond de inkoop van jeugdhulp, gemeenten aanspreken rond continuïtsvraagstukken en zo nodig bestuurlijke maatregelen voorbereiden. Het betreft de autoriteitsrol binnen het programma 'Zorg voor de Jeugd'. Evenals het OZJ is de 'Jeugdautoriteit' in 2019-2021 operationeel.

Om snel te kunnen handelen als de zorgcontinuïteit in gevaar komt, wordt op dit moment de mogelijkheid verkend voor tijdelijke liquiditeitssteun vanuit het macrobudget. Op verzoek van de 'Jeugdautoriteit' kunnen deze middelen worden ingezet. Als er in een jaar geen gebruik van gemaakt wordt, kan het fonds in omvang teruggebracht of worden opgeheven.

[15] https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/jeugdhulp/landelijke-inkoop-jeugdzorg
[16] https://www.kindertelefoon.nl

Geschillencommissie per 1 januari 2019
Apart van het OZJ is per 1 januari 2019 een geschillencommissie operationeel. Deze zal functioneren op basis van zelfregulering en wordt opgezet en ingericht door de VNG en de BGZJ. Vooralsnog zal de geschillencommissie zich richten op twee typen geschillen. Ten eerste geschillen tussen gemeenten over welke gemeente verantwoordelijk is voor financiering van jeugdhulp conform het woonplaatsbeginsel. Ten tweede geschillen tussen een gemeente en een aanbieder in een inkoopproces, bijvoorbeeld over het tarief.

Gezamenlijk succesvol inkopen
Gezamenlijke inkoop door gemeenten is een antwoord op de zorgen dat specialistische voorzieningen door beslissingen van individuele gemeenten niet meer worden ingekocht en daarmee onder druk komen te staan. Mede daarom is vanuit het programma Zorglandschap met 4 jeugdregio's een leergang inkoop en contracteren doorlopen en nemen 3 regio's op dit moment deel aan de leergang. Doel is om de inkoop verder te verbeteren door transformeren, inkopen en aanbesteden op één lijn te brengen. De wijze waarop je dit als jeugdregio kunt doen is gepubliceerd in een handreiking met 'zeven goede gewoonten' voor een succesvolle inkoop van jeugdhulp[4]. De handreiking is basis voor ondersteuning en advies vanuit het OZJ in 2019, inclusief een leertraject inkoop en contractering vanuit het OZJ.

e) *In 2020 geen vermijdbare administratieve lasten bij de samenwerking tussen aanbieders en gemeenten, zodat meer geld en tijd ten goede komt aan de cliënt*

Gemeenten (raadsleden) hebben na de verkiezingen een standaardrapport ontvangen over de stand van jeugdhulp in hun gemeenten en regio met vindplaatsen voor meer informatie. Er is een landelijke set outcomecriteria in werking getreden en geregeld dat de scores op die criteria bij het CBS kunnen worden aangeleverd. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over het voortzetten van het samenwerkingsverband ketenregie Informatievoorziening Sociaal Domein (ISD) en Is een wetsvoorstel voor de vermindering van de uitvoeringslasten reeds ingediend[17].

[4] https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/zorglandschap-jeugdhulp/nieuws/steeds-betere-inkoop-jeugdhulp-zeven-goede-gewoonten
[17] Kamerstukken II 2017/18, 34857, nrs. 1-3 e.v.